РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА - REPUBLIKA E MAQEDONISË SË VERIUT
МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ - MINISTRIA E FINANCAVE
УПРАВА ЗА ФИНАНСИСКО РАЗУЗНАВАЊЕ
DREJTORIA PËR INTELIGJENCËN FINANCIARE
Бр.-Nr. 03-2/197(26)
28.10. 2026 год.-viti
СКОПЈЕ - SHKUP

Република Северна Македонија

Министерство за финансии

УПРАВА ЗА ФИНАНСИСКО РАЗУЗНАВАЊЕ

УПАТСТВО

ЗА ПРИМЕНА НА ЗАКОНОТ ЗА РЕСТРИКТИВНИ МЕРКИ

Скопје, октомври, 2026

Бр. _____

Кратенки:

УФР	Управа за финансиско разузнавање
СППФТ	Спречување на перење пари и финансирање на тероризам
ЗСППФТ	Закон за спречување перење пари и финансирање на тероризам
ЕУ	Европска Унија
ФАТФ	Оперативната група за определување на дејствија за спречување перење пари и финансирање на тероризам
АУОИ	Агенција за управување со одземен имот
ППФТ	Перење пари и финансирање на тероризам
ОН	Обединети Нации
СБОН	Совет за безбедност на Обединети Нации

ВОВЕД

1. ЦЕЛ НА УПАТСТВОТО

Ова Упатство е подготвено како поддршка во спроведувањето на рестриктивните мерки против тероризам и/или пролиферација, односно воисполнувањето на обврските од Законот за рестриктивни мерки (ЗРМ) (Службен весник на РМ бр. 190/17 и 223/26).

Советот на Европската Унија објави документ што ги содржи најдобрите практики на ЕУ за ефикасно спроведување на рестриктивни мерки, па затоа, покрај ова Упатство, се упатува и на користење на документот на Советот на Европската Унија. Тој е објавен на веб-страницата на Советот за безбедност на Обединетите нации со меѓународни упатства и стандарди за спроведување на рестриктивни мерки против тероризмот, а информациите за спроведување на санкциите објавени на веб-страниците на поединечните комитети за санкции на Советот за безбедност на ОН се исто така корисни и се препорачуваат.

2. ШТО СЕ РЕСТРИКТИВНИ МЕРКИ

Рестриктивните мерки се инструменти од дипломатска или економска природа кои имаат за цел да променат активности или политики како што се кршење на меѓународното право или човековите права или политики што не го почитуваат владеењето на правото или демократските принципи.

3. КОЈ ДОНЕСУВА РЕСТРИКТИВНИ МЕРКИ

Рестриктивните мерки ги донесува Советот за безбедност на Обединетите нации (СБОН), дејствувајќи врз основа на Поглавје VII од Повелбата на Обединетите нации. Покрај примената на рестриктивните мерки на СБОН, Европската Унија (во натамошниот текст ЕУ) самостојно усвојува рестриктивни мерки преку одлуки и прописи кои се обврзувачки за сите земји-членки на ЕУ, како и Владата на Република Северна Македонија.

Владата на Република Северна Македонија може да воведе рестриктивни мерки врз основа на Законот за рестриктивни мерки.

4. РЕСТРИКТИВНИ МЕРКИ СПОРЕД РЕЗОЛУЦИИТЕ НА СОВЕТОТ ЗА БЕЗБЕДНОСТ НА ОБЕДИНЕТИТЕ НАЦИИ

Во согласност со Повелбата на Обединетите нации, СБОН донесува рестриктивни мерки преку резолуции кои се обврзувачки за сите земји-членки на Организацијата на Обединетите нации (во натамошниот текст ООН). Рестриктивните мерки усвоени од СБОН се применуваат од моментот на нивното влегување во сила, а најдоцна во рок од 24 часа од објавувањето од страна на СБОН.

5. РЕСТРИКТИВНИ МЕРКИ СПОРЕД ПРАВНИТЕ АКТИ НА ЕУ

ЕУ, покрај рестриктивните мерки усвоени од СБОН, усвојува и свои автономни рестриктивни мерки. Информации за рестриктивните мерки усвоени од ЕУ се достапни на следниот линк https://sanctionsmap.eu/#/main. На наведената веб-страница е овозможен сеопфатен механизам за пребарување и се дадени детални објаснувања за ограничувањата што се во сила. Особено, се презентирани видовите санкции што се применуваат за одредена географска област, се дадени директни врски до релевантни законски акти и упатства за примена на санкции. Паралелно, овие информации автоматски се импортираат во консолидираната листа достапна преку рестриктивната веб-страница на Управата за финансиско разузнавање (УФР).

6. ВИДОВИ РЕСТРИКТИВНИ МЕРКИ

Според член 4 од Законот за рестриктивни мерки, рестриктивните мерки вклучуваат:

а) ембарго за стоки и услуги;

б) ембарго за оружје;

в) забрана за влез во Република Северна Македонија;

г) финансиски мерки и

д) други мерки согласно меѓународното право.

7. ФИНАНСИСКИ МЕРКИ

Финансиските мерки се дел од рестриктивните мерки што се спроведуваат во согласност со Законот за рестриктивни мерки, насочени кон одржување на меѓународниот мир, безбедност, почитување на човековите права и основните слободи и развој на демократијата и владеењето на правото. Санкциите се изрекуваат врз основа на:

а. правно обврзувачки резолуции на Советот за безбедност на Обединетите нации,

б. правни акти на Европската Унија,

в. правни акти на други меѓународни организации чиј член е Република Северна Македонија во согласност со меѓународното право,

г. барање од надлежен орган на друга држава за воведување, измена или прекин на финансиски мерки против тероризам и/или пролиферација, или

д. други акти во согласност со Законот за рестриктивни мерки.

Режимите на економски и финансиски санкции имаат различни цели од интерес, како што се борбата против тероризмот, борбата против пролиферацијата на оружје за масовно уништување, принудата како одговор на сериозни кршења на човековите права или акти што го загрозуваат мирот. Мерките што се преземаат се различни, при што замрзнувањето на имотот е само една категорија од овие мерки.

Мерките на замрзнување се привремено ограничување на правото на сопственост, но не и негова експропријација. Субјектите што подлежат на вакви мерки ги одредува Владата на Република Северна Македонија или меѓународна организација. Според тоа, овие мерки се разликуваат од мерките за конфискација на имот изречени од судските органи.

За да се избегнат прекумерни повреди на основните права на поединците и субјектите, може да се дозволат концесии (на пример, за купување храна, плаќање кирија или медицински трошоци). Покрај тоа, одлуката за замрзнување на имотот на лицето или субјектот или одбивањето да се дозволи концесија може да се обжали до надлежните судски органи.

Финансиските мерки се спроведуваат веднаш штом ќе стапат во сила. Непочитувањето на мерката изречена во согласност со Законот за рестриктивни мерки се смета за прекршок и е казниво.

Примената на финансиски мерки не е процес базиран на ризик и се разликува од мерките за спречување на перење пари и финансирање на тероризам пропишани со Законот за спречување на перење пари и финансирање на тероризам. Сепак, финансиските мерки ги надополнуваат превентивните механизми за борба против перењето пари и финансирањето на тероризмот, особено во однос на борбата против финансирањето на тероризмот.

ОСНОВИ ЗА ВОВЕДУВАЊЕ НА РЕСТРИКТИВНИ МЕРКИ

1.1. Резолуции на Советот за безбедност на Обединетите нации

Резолуциите на Советот за безбедност на Обединетите нации (СБОН) создаваат обврска за примена на финансиски мерки врз назначените лица по нивното објавување без одлагање, а најдоцна во рок од 24 часа од објавувањето од страна на СБОН.

Како дел од мировните мисии, СБОН може да издаде резолуции „во случај на закана за мирот, нарушување на мирот и агресија" со кои се предвидуваат мерки за замрзнување на имотот. За да се обезбеди ефикасно спроведување на своите резолуции, СБОН формираше Комитет за санкции, во кој учествуваат сите земји-членки на Советот за безбедност. Една од функциите на комитетот е да ги идентификува лицата и субјектите - предмет на рестриктивни мерки. Комитетот ги составува и ажурира листите, кои може да ги усвои директно СБОН.

Мерките за замрзнување на имотот предвидени во оваа рамка се предмет на Препораките 6 и 7 на FATF во случаи кога се поврзани со борба против ширењето на оружје за масовно уништување или финансирање на тероризам.

Според Повелбата на ОН, резолуциите и одлуките на СБОН на Комитетот за санкции за воведување финансиски рестриктивни мерки против лица или субјекти се наметнуваат на самите држави. Сепак, тие создаваат законска обврска за финансиските институции да го замрзнат имотот на назначеното лице кога тој ќе биде објавен.

Усвојувањето на резолуциите на Советот за безбедност на ОН и одлуките на Комитетот за санкции се објавуваат на веб-страницата на ОН. [1].

Овие мерки стапуваат во сила веднаш штом ќе бидат објавени.

Во овој поглед, сите што ги применуваат мерките, вклучително и субјектите имаат потребата од воспоставување постапка што ќе им овозможи да ги следат објавувањата на резолуциите на Советот за безбедност на ОН, како и промените во постојните резолуции, при што УФР објавува ажурирана и консолидирана листа на такви мерки на својата веб-страница. [2]

1.2 Националниот систем е уреден со Законот за рестриктивни мерки

Воведувањето на законодавството со цел борба против тероризмот, финансирањето на тероризмот и пролиферацијата ги исполнува барањата на СБОН и ФАТФ (Препораки 6 и 7).

Мерките се применуваат по објавувањето на веб-страницата на СБОН или со одлука на Владата за воведување, измена и прекинување на рестриктивните мерки, со која се утврдува следново:

а. вид на рестриктивна мерка;

б. орган што ја спроведува рестриктивната мерка и/или

в. времетраење на рестриктивната мерка.

---

[1] https://www.un.org/sc/suborg/en/sanctions/information

[2] http://www.ufr.gov.mk/

Согласно Законот за рестриктивни мерки, Министерството за надворешни работи и надворешна трговија поднесува предлог до Владата за транспонирање на рестриктивните мерки донесени од Европската Унија.

Секое физичко и правно лице е должно да ги примени финансиските мерки согласно со Законот за рестриктивни мерки без одлагање и без да го извести определеното лице.

Во овој поглед, се наметнува потребата од воспоставување механизам што ќе овозможи следење на одлуките на Владата на Република Северна Македонија во Службен весник, додека УФР на својата веб-страница објавува ажурирана и консолидирана листа на такви мерки.[3].

СУБЈЕКТИ КОИ ИМААТ ОБВРСКА ДА ГИ ПРИМЕНУВААТ ФИНАНСИСКИТЕ РЕСТРИКТИВНИ МЕРКИ

Сите физички и правни лица имаат обврска да ги применуваат финансиските рестриктивни мерки. При тоа, согласно законот, физичко лице е секое физичко лице, трговец поединец, овластено службено лице и лице кое самостојно врши дејност, додека правно лице е Република Северна Македонија, јавните органи, единиците на локалната самоуправа, јавните претпријатија, трговските друштва, установите, политичките партии, здруженијата, фондациите, сојузите и организационите облици на странски организации, спортски здруженија и други правни лица од областа на спортот и други правни лица и други заедници и организациите на кои им е признаено својството на правно лице.

Оттука, финансиските мерки важат и за субјектите кои се обврзани да преземаат мерки и дејствија согласно Законот за спречување на перење пари и финансирање тероризам (ЗСППФТ).

Оваа обврска значи сите физички и правни лица да се воздржат од ставање на располагање и овозможување на стекнување средства и/или друг имот на определеното лице, т.е. од воспоставување деловен или друг однос што би резултирал со ставање на располагање и овозможување на стекнување средства и/или друг имот на определеното лице.

ДЕФИНИРАЊЕ НА ФИНАНСИСКИТЕ МЕРКИ

Терминот „финансиски мерки“ во член 5 од Законот за рестриктивни мерки е дефиниран како „забрана за користење, пренос, конверзија или друг вид располагање со имот, забрана за ставање на располагање на кој било имот - директно или индиректно, и забрана за воспоставување или продолжување на деловен однос. Овие мерки се однесуваат и на:

- имот кој е целосно или делумно, директно или индиректно во сопственост, користен или контролиран од определените лица;

- имот кој потекнува или произлегува од имот кој е целосно или делумно, директно или индиректно во сопственост, користен или контролиран од определените лица, или

- имот дополнително стекнат од определените лица врз различни основи.

---

[3] http://www.ufr.gov.mk/

Имот во смисла на рестриктивни мерки

Терминот „имот" опфаќа пари, фондови, средства за плаќање, економски ресурси, хартии од вредност, депозити, друг имот од секаков облик, и тоа материјален или нематеријален вклучително и виртуелни средства согласно со закон, движен или недвижен имот, други права врз предметите, побарувања, како и јавни исправи и правни документи за сопственост и актива во пишан или во електронски облик или инструменти кои се доказ за имотни права или правни интереси.

Физичките и правните лица треба да обрнат внимание на прилично широкиот спектар на средства што можат да бидат замрзнати:

- готовина, чекови, побарувања во чекови, подигнувања, налози за плаќање и други инструменти за плаќање;

- депозити кај финансиски институции и други субјекти, салда на депозитни сметки, тековни сметки или штедни сметки, побарувања, должнички хартии од вредност;

- средства платени за провизија за електронски монетарни инструменти и монетарни вредности складирани на овие инструменти;

- средства платени во согласност со договори за индивидуално или колективно управување со средства;

- јавни или приватни должнички инструменти, хартии од вредност со кои се тргува во одредени здружени акции и други хартии од вредност, поседовни листи, обврзници, меници, гаранции, необезбедени хартии од вредност, деривативни договори;

- камата и други приходи од финансиски средства од каков било вид (надомест на тековни сметки, штедни сметки);

- дивиденди и други приходи од средства и профит од средства;

- премии или придонеси платени врз основа на договор за осигурување и платен надомест;

- договори за животно осигурување или капитализација (неплатени и плаќања);

- обврзници за капитализација;

- кредит, право на компензација, гаранции, гаранции за трошоци или други финансиски обврски;

- акредитиви, меница товарење, договори за купопродажба;

- секој документ што докажува сопственост на соработнички акции во фондови или финансиски ресурси;

- секој друг инструмент за финансирање на извоз.

Концептот на „забрана за ставање на располагање на кој било имот, директно или индиректно" треба да се разбере во најширока смисла. Имено, се забранува имот на определените лица опфатен со финансиската мерка да биде ставен на располагање од страна на физички и правни лица на територијата на Република Северна Македонија, освен доколку за тоа имаат дозвола, овластување или друг вид известување во согласност со релевантните резолуции на Советот за безбедност на Обединетите нации, актите на Советот на Европската Унија или правните акти на други меѓународни организации во кои членува Република Северна Македонија во согласност со меѓународното право.

КОЈ МОЖЕ ДА БИДЕ ПРЕДМЕТ НА РЕСТРИКТИВНИ МЕРКИ

Рестриктивни мерки може да се изречат против една или повеќе држави, меѓународни организации, поединци, правни лица (на пример, компании, државни органи, министерства, здруженија, фондации), како и фактички групи, без оглед на тоа дали се правни лица, како што се терористичките групи. Идентификаторите за идентификување на лицата и субјектите кои се предмет на рестриктивната мерка се дадени во анексите на секоја од резолуциите на Советот за безбедност на ОН или на секоја од владините одлуки. Елементите за идентификација за одредени лица или субјекти може да бидат различни, во зависност од достапноста на информациите.

Во случај на физички лица, елементите за идентификација што можат да бидат вклучени во текстот се името и презимето, а доколку ги има, псевдонимот (други имиња под кои лицето е познато), датум и место на раѓање, државјанство, адреса, број на пасош, личен идентификациски број, даночен идентификациски број или други дополнителни информации.

Во случај на правни лица, може да се наведе името на компанијата, адресата на регистрираното седиште, деловната активност или деловната цел, датумот на основање, земјата на регистрација, регистрацискиот број или други дополнителни информации.

За да се олесни спроведувањето на рестриктивните мерки од страна на физичките и правните лица, УФР објавува на својата веб-страница ажурирана консолидирана листа на определени лица и субјекти. Консолидираната листа се ажурира штом ќе се објави Резолуцијата на СБОН или ќе се донесе владина одлука.

МЕХАНИЗАМ НА КОМУНИКАЦИЈА

Управата за финансиско разузнавање (УФР) води ажурирана консолидирана листа и ја објавува на својата веб-страница во согласност со ЗРМ.

Консолидираната листа на лица кои подлежат на рестриктивни мерки содржи информации за поединци и организации поврзани со активности кои претставуваат закана за меѓународниот мир, безбедноста и човековите права, вклучувајќи податоци за нивното име, државјанство, функција, датум на влегување и измена на санкцијата.

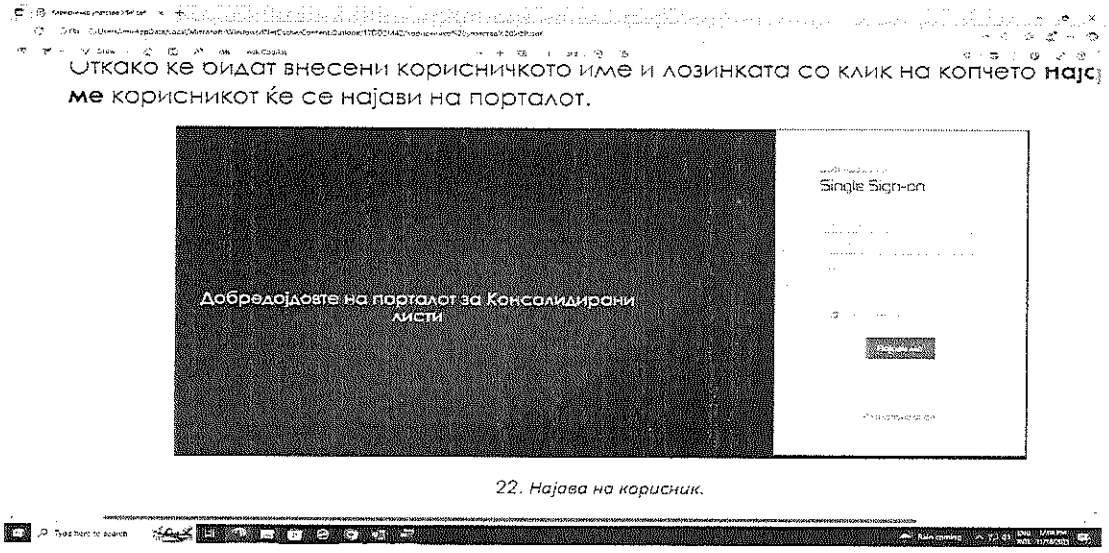
Листата е достапна за пошироката јавност преку пристап до веб-страницата на УФР (https://ufr.gov.mk/?page_id=257).

Покрај тоа, обврзаните субјекти согласно ЗСППФТ (и надлежните органи) имаат пристап и до рестриктивната веб-страница на УФР.

Рестриктивната интернет страница е двонасочен канал за комуникација со УФР преку која субјектите од ЗСППФТ доставуваат информации во различни ситуации на сигурен и безбеден начин, вклучувајќи и информации за нивното спроведување на рестриктивните мерки.

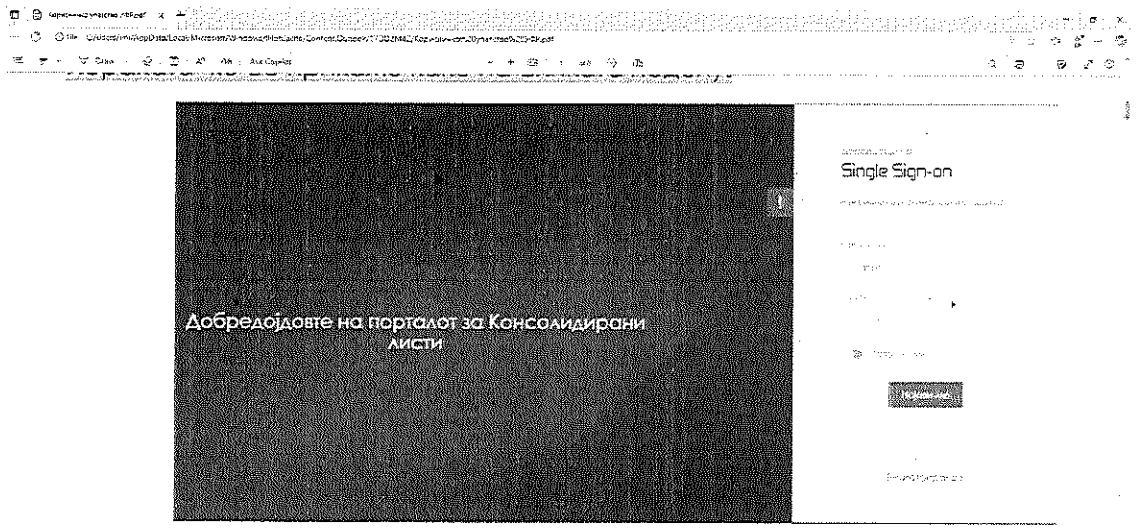
Пристап до рестриктивната веб-страница на УФР

Корисникот прво се најавува на порталот за e-ID. Откако корисникот ќе се најави на порталот за e-ID, со пристапување до линкот за најавување до предметот на корисникот, ќе се прикаже формуларот за најавување. По внесувањето на корисничкото име и лозинката, со кликнување на копчето „Најави се“ (Login), корисникот ќе се најави на порталот.

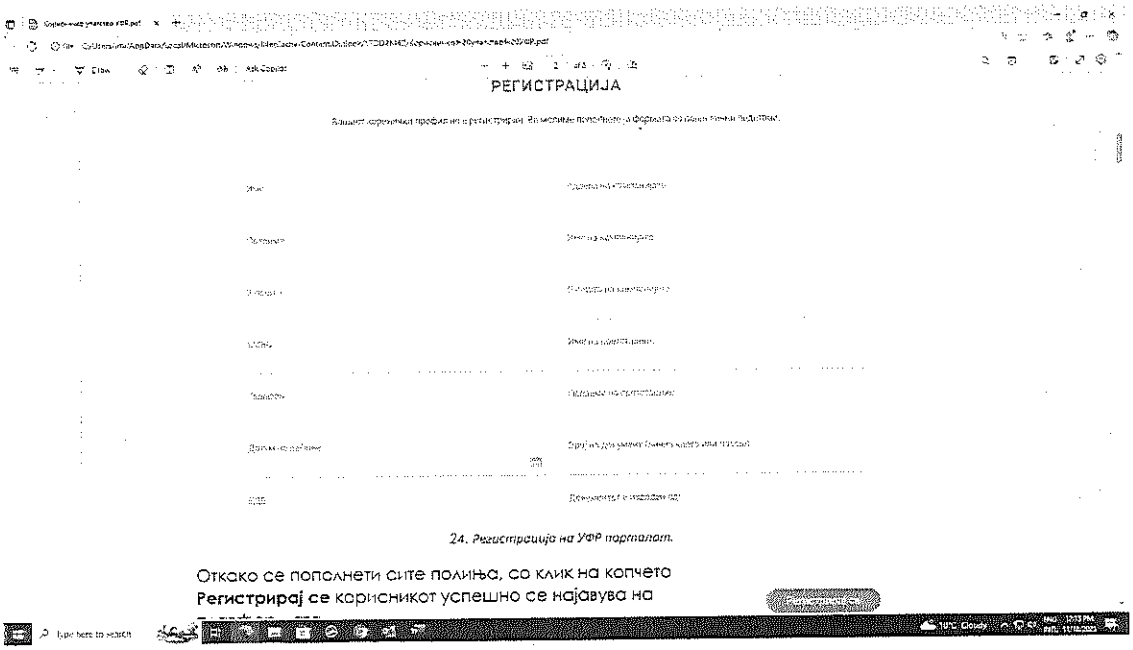
22. Најава на корисник.

Доколку корисничкото име или лозинката се неточни, корисникот ќе добие известување - Неважечко корисничко име или лозинка. Пораката ќе се прикаже како на сликата подолу:

23. Невалидно име или лозинка.

Откако корисникот ќе се најави на порталот, се прикажува формулар за регистрација, кој мора да биде пополнет со лични податоци.

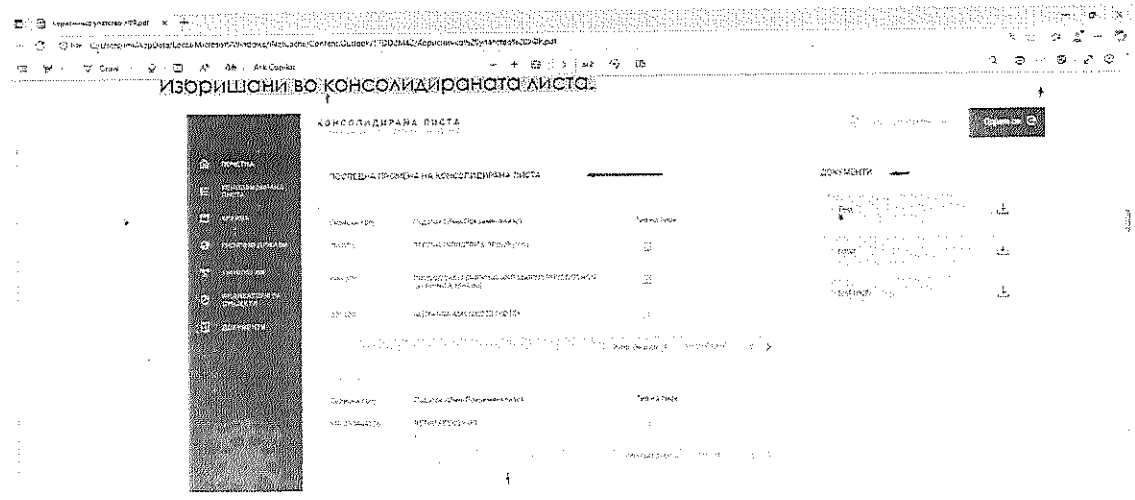
24. Регистрација на УФР порталот.

Откако се пополнети сите полиња, со клик на копчето **Регистрирај се** корисникот успешно се најавува на

Откако ќе се пополнат сите полиња, со кликнување на копчето за регистрација, корисникот успешно се најавува на платформата. По успешното најавување, корисникот чека да биде одобрен од администраторот и се прикажува следната порака:

Навигација низ главното мени во платформата

Откако корисникот ќе биде прифатен од администраторот, тој има пристап до платформата. Главното мени се наоѓа од левата страна, почетниот дел, ќе биде активниот дел и корисникот ќе може да ги види најновите промени додадени и избришани во консолидираната листа.

26. Приказ на почетна страна.

Од десната страна се листите, кои може корисникот да ги download.

Од десната страна се наоѓаат листите, кои корисникот може да ги преземе.

Во делот консолидиран список, горниот дел се состои од полиња за пребарување, со цел полесно да се прегледаат специфични податоци во списокот. Со кликнување на копчето за пребарување, корисникот може да пребарува по:

• податоци (име/презиме/алијас)

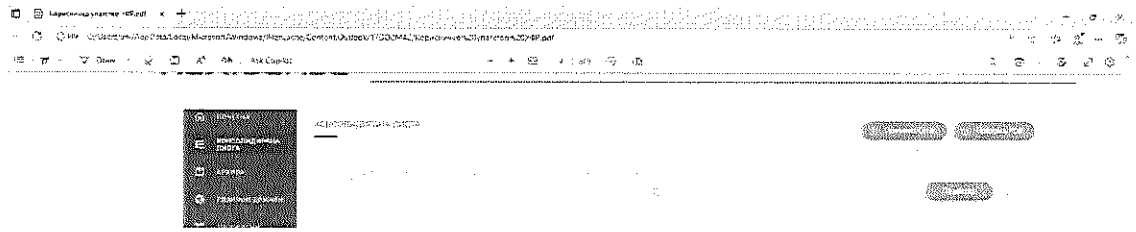
• сериски број

• датум на внесување во списокот

• адреса

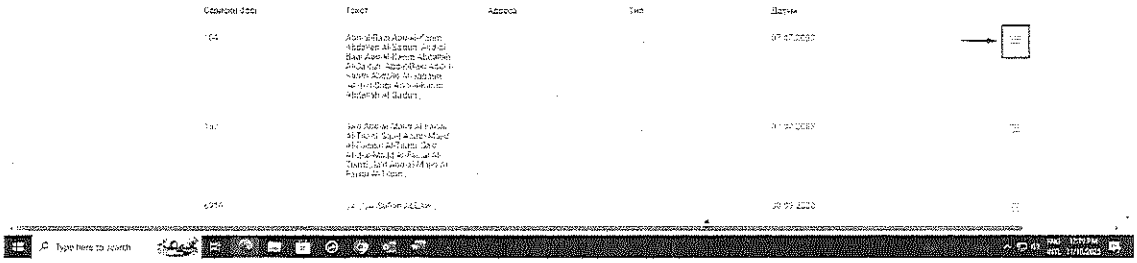
• тип на лице

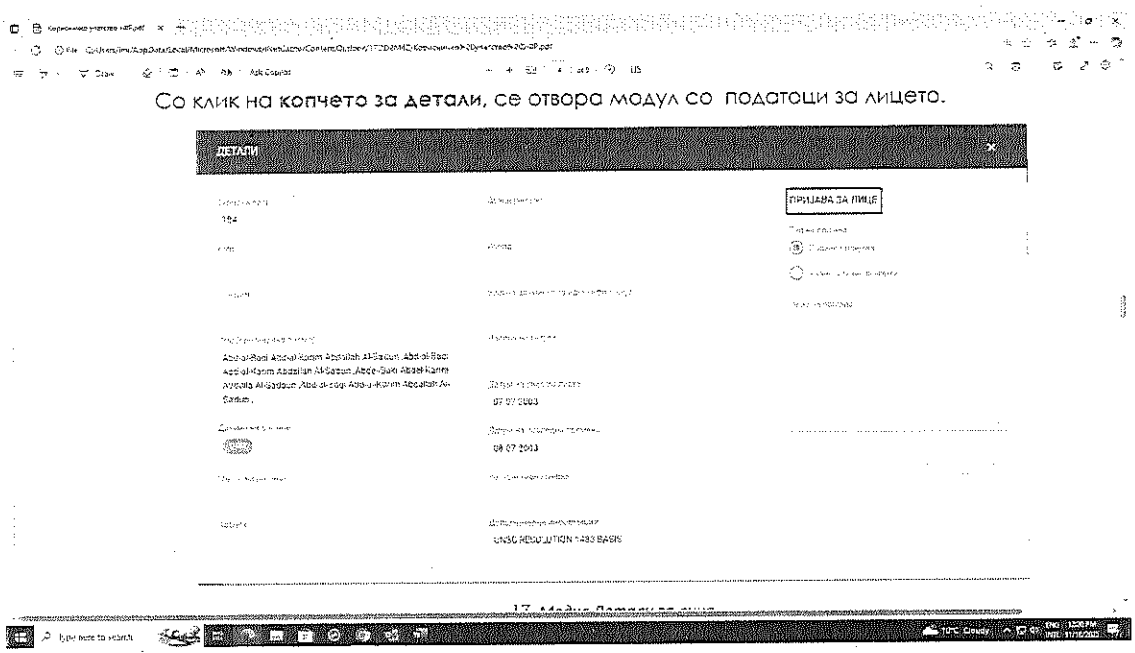
До копчето за пребарување, се наоѓа копче за бришење/освежување на внесените податоци. Во десниот агол има две копчиња, чија функција е да го преземат списокот, во PDF и Excel формат.

15. Полиња за пребарување - Консолидирана листа.

Под полињата за пребарување, се прикажува листата во табела. Во десниот агол за секој податок во листата може да се видат деталите.

Во делот „Извештај за лице“, корисникот ќе може да поднесе извештај или известување за тоа што лицето конкретно бара.

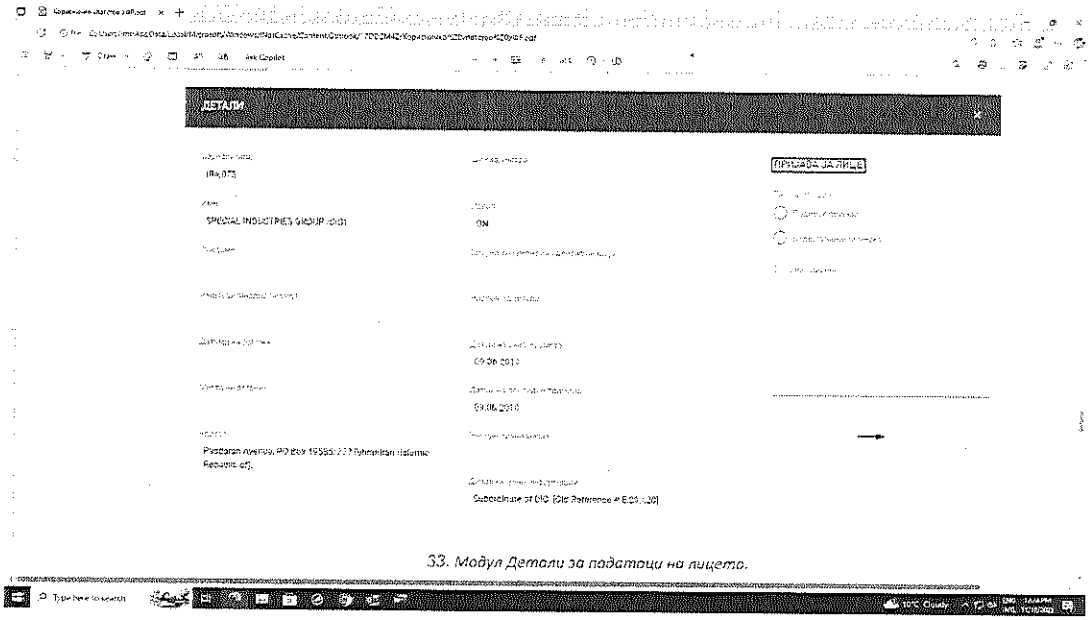
Делот „Архива“ ги прикажува сите додадени листи по Датум на внесување во листата и разликите помеѓу двата најново додадени консолидирани листи во „Додадени“ и „Избришани“. Во десниот агол од листата има три точки, со кликнување на точките се прикажува преглед на Додадените и Избришаните листи.

Кога корисникот ќе кликне на стрелката до „Додадени“, се прикажува листа со сите додадени лица од консолидираната листа, под „Избришани“ се лицата кои се отстранети, т.е. се повторуваат во листата.

Во „Додадени“ и „Избришани“ постои можност за пребарување по:

- Име (Име/Презиме/Алијас)
- Сериски број
- Датум на внесување во листата
- Адреса
- Вид на лице

Во десниот агол, со кликнување на копчето, корисникот ги гледа сите податоци за лицето.

33. Модул Детали за податоци на лицето.

Дел за извештај за лице

Во делот за извештај за лице, корисникот ќе може да поднесе извештај или известување за тоа што лицето конкретно бара.

ОБВРСКА ЗА АЛАТКА ЗА ДЕТЕКЦИЈА

Субјектите од ЗСППФТ имаат бенефит од воспоставен систем за следење што ќе им овозможи да детектираат каква било активност во корист на определените лица врз кои се воведени финансиски рестриктивни мерки.

Уреди за филтрирање

Алатката за откривање треба да вклучува база на податоци за клиенти и активности што стават на располагање средства, финансиски инструменти или економски ресурси. Таа мора да овозможи примена на финансиски мерки. Не е потребно да се има автоматизирана алатка за следење на базите на податоци и трансакции. Сепак, тоа е пожелно. Таквиот уред е неопходен кога големината на субјектот, како и природата и обемот на активностите, не дозволуваат поинаков начин на ефикасно и непосредно откривање. Сепак, употребата на алатката за автоматско следење сама по себе не може да му гарантира на субјектот правилно спроведување на обврските. Ефективноста на алатката за откривање се базира на комплетноста и квалитетот на податоците за идентификација на клиентот во базата на податоци или во пораката за трансакција. Поставките на уредот, фреквенцијата на филтрирање и одложената обработка на известувањата се основни елементи на ефикасноста на уредот.

За активности што не можат да бидат опфатени со алатката за автоматско следење, обврзаните субјекти можат да користат и рачен уред, под услов да овозможува ефикасно откривање.

Субјектите кои, со оглед на нивната големина и активности, ќе одлучат да воведат само рачна алатка, треба да се осигурат дека овој уред е ефикасен. Тие мора да го оправдаат ова пред надлежниот надзорен орган.

Поради овие причини, се препорачува обврзаните субјекти да ја следат листата објавена од УФР. Доколку користат списоци обезбедени од надворешни даватели на услуги, субјектите мора да потврдат дека овие списоци содржат определени лица или субјекти од Владата.

Поставување на алатка за автоматско филтрирање: критериуми за правопис што треба да се земат предвид

Автоматизираниот уред мора да биде способен да детектира лица или субјекти чии имиња, презимиња или псевдоними или имиња се идентични или блиски (со разумна стапка на совпаѓање) со идентификациски елементи на одредено лице или субјект.

Доколку критериумите за правопис се премногу ограничени во поставувањето на уредот за филтрирање, тој нема да може ефикасно да ги детектира трансакциите во корист на одредени лица или субјекти. Затоа, субјектите мора да внимаваат нивните уреди за филтрирање да не работат во режим на „апсолутно совпаѓање“. Субјектите се должни да дефинираат стапка на совпаѓање што може да детектира различни варијации на правописот на идентификациски елементи на одредени лица и субјекти, особено ако се изведени од странски јазици или азбуки.

За да се подобри ефикасноста на системот, субјектите можат да направат споредба и со „чисти“ знаци (без акценти, празни места, цртички) или на фонетска основа.

Периметар за филтрирање

Алатката за филтрирање мора да може да го детектира имотот според следниве критериуми.

„Дали имотот е достапен, користен или во сопственост на определеното лице

Концептите „отуѓување“, „употреба“ или „сопственост“ се однесуваат на ситуации каде што одредено лице, самостојно или заедно со друго неодредено лице или субјект:

- е сопственик на имотот;

- има право на него.

Ова особено се однесува на имот:

- чиј сопственик, сосопственик, плодоуживател, сопственик без право на користење или заеднички сопственик е определеното лице;

- депониран на сметка чиј сопственик или сосопственик (во случај на заеднички сметки) е определеното лице;

- за кој назначеното лице го овластило управувањето со претставник од трета страна (на пример, индивидуално или колективно управување со средства);

- платено од назначеното лице според договор за животно осигурување или капитализација, како осигурител или ко-осигурител на договорот, вклучително и кога осигуреникот не е лично осигуран, или како исплатувач кога вториот е различен од осигуреникот;

- на кој утврденото лице или субјект е корисник или ко-корисник на полисата за животно осигурување.

„Дали имотот е под контрола“ на назначеното лице?

Концептот на „контрола“ се однесува на ситуации каде што одредено лице може да ужива одредени права во управувањето или администрацијата на имотот, без претходна текстуална или договорна согласност од формалниот сопственик.

Оваа дефиниција се однесува особено на имот:

- за кој определеното лице дејствува како претставник на определеното лице или субјект;

- управувано од определеното лице како законски старател;

- пренесено на доверителство или друг сличен правен аранжман според кој основачот, доверителот или корисникот (или соодветно на нив) е определеното лице;

- на правно лице чиј законски застапник или кое било друго лице со овластување да го обврзе субјектот согласно закон, според статутот или со делегирање на потпис е определеното лице.

Замрзнувањето на имотот на субјектот што е дел од групата не води до замрзнување на имотот на сите филијали, освен кога одлуката експлицитно го бара тоа.

Означувањето на физичко лице кое поседува или контролира компанија води до замрзнување на имотот на компанијата.

Дали имотот е „директно под“ определеното лице?

Забраната за „директно“ располагање, користење, поседување или контрола се однесува на следниве ситуации:

- пренос на средства, финансиски инструменти или кој било имот на определеното лице;

- плаќање наместо определеното лице за стоки или услуги; и

- секое дејствие чие извршување е потребно за да му се овозможи на определеното лице да добие овластување за располагање, користење или контрола на средства или имот.

Ова особено се однесува на:

- пренос на средства во корист на определеното лице;

- пренос на сопственост на финансиски инструменти или економски ресурси на определеното лице, без разлика дали е бесплатно или врз основа на плаќање;

- плаќања од трети страни за купување стоки и услуги за определеното лице (на пример, кога трето лице го отплаќа кредитот земен од определеното лице);

- обврски врз основа на потпис (гаранција) чиј корисник или налогодавач е определеното лице;

- секое обезбедување (залог, хипотека) во корист на определеното лице.

„Дали имотот е индиректно под “ определеното лице?

Забраната за „индиректно“ располагање, користење, поседување или контрола подразбира различни ситуации.

Оваа забрана особено се однесува на случаите кога субјектот знае дека имотот е во крајна линија во корист на определеното лице. Опфаќа активности што може да бидат тешки за откривање, особено оние што се извршуваат во корист или на барање на неодредени лица:

- дејствување по наредба или во име на определеното лице (делување како номиниран);

- контрола од страна на определеното лице: ова се однесува на ситуации кога определеното лице:

а. поседува, директно или индиректно, дел од капиталот што му овозможува мнозинство од правата на глас во општото собрание на компанијата;

б. има мнозинство од правата на глас во компанијата во согласност со договор со други партнери или партнери што не е спротивен на интересите на општеството;

в. ги одредува, со правата на глас што му се на располагање, одлуките донесени на општото собрание на компанијата;

г. е партнер или соработник во компанијата и има овластување да назначува или разрешува мнозинство од членовите на одборот на компанијата;

д. директно или индиректно има дел од правата на глас поголем од 40%, под услов ниеден друг партнер или партнер да не поседува, директно или индиректно, дел поголем од неговиот;

ѓ.дејствува во дослух со едно или повеќе други лица, ги утврдува одлуките што се донесуваат на општата седница.

Во согласност со барањата за потребната анализа на клиентите предвидени со Законот за спречување перење пари и финансирање на тероризам, пред да извршат трансакција или да влезат во деловен однос, субјектите треба да го идентификуваат и потврдат идентитетот на клиентот и, каде што е соодветно, на вистинскиот сопственик, и да ги соберат сите потребни информации. Затоа, на субјектите им се советува да ги користат потребните информации во оваа рамка за да се осигурат дека трансакцијата не е наменета да го стави имотот индиректно на располагање на одредено лице или субјект.

Во случај на предупредување за кое било од физичките или правните лица, анализата има за цел да утврди:

- дали вистинскиот сопственик, еден или повеќе партнери или директорот дејствуваат во име на определеното лице и

- во зависност од околностите на случајот, дали имотот е или може да му биде достапен на определеното лице.

Доколку е така, субјектот нема да ја извршува активноста и ќе го извести овластениот инспектор за спроведување на соодветната рестриктивна мерка.

Особено кога вистинскиот сопственик на правното лице е определеното лице, субјектот проверува дали второто може да располага со имотот на правното лице, или како законски застапници, во согласност со законот, според статутот или преку делегирање. Во оваа претпоставка, имотот на правното лице е замрзнат бидејќи е под контрола на определеното лице. Во други случаи, субјектот не мора да го замрзнува имотот на правното лице (на пример, кога вистинскиот сопственик е само партнер во правното лице). Во случај на сомнеж, субјектот се'воздржува од извршување на активноста и ја консултира УФР како да се справи со случајот.

Фреквенција на филтрирање

Од субјектите се очекува да ја проверат листата на определени лица пред да влезат во деловен однос или да извршат активност.

Мониторингот на базата на податоци на клиентите мора да се изврши веднаш штом ќе се издаде нова резолуција на Советот за безбедност на ОН или владина одлука со која се воведува

нова рестриктивна мерка или се укинува стара или се менуваат идентификаторите на однапред определените лица и субјекти.

Субјектите ја регулираат својата работа така што можат да го следат текот во реално време. Кога алатките за филтрирање се потпираат на поштенски листи, се очекува ажурирањето и прикачувањето на листите да се иницира на денот на објавување на консолидираната листа на УФР.

Обработка на предупредувања

Целта на анализата на предупредувања е да се утврди дали лицата откриени во базите или тековите се оние кои се предмет на рестриктивната мерка или дали станува збор за исто име кое е лажно позитивно.

Хомонимија е кога:

- правописот на името и презимето или псевдонимот или името се идентични со оние на наведеното лице или субјект, вклучително и во случаи кога не е можно да се разликува кое име и презиме;

- правописот на името и презимето или псевдонимот или името се разликува од оној на одредено лице или субјект, особено затоа што поради употребата на странска азбука тие изгледаат фонетски слични.

Финансиските институции ги споредуваат идентификаторите на лицето кое е предмет на предупредувањето со оние на назначеното лице:

- ако е физичко лице:

• име, презиме, вклучувајќи ги и другите употребени имиња, моминско презиме

• пол,

• земја на живеење,

• земја/град на раѓање,

• датум на раѓање,

• професија,

• адреса,

• државјанство,

• број на официјален документ (на пример, пасош, лична карта).

- во случај на правно лице:

• правна форма, претежна дејност,

• број на регистрација во трговскиот регистар или соодветно,

• седиште,

• директори/законски застапници, партнери.

Во случај на предупредување, субјектот го суспендира извршувањето на трансакцијата во корист или по налог на лице или субјект што би можело да биде меѓу назначените, сè додека предупредувањето не биде целосно обработено.

Можат да се извршуваат само активностите што се предмет на одлука на надлежниот суд, како што е предвидено со член 15 од Законот за рестриктивни мерки.

Кога субјектот нема доволно информации на располагање за обработка на предупредувањето, тој е должен да:

- ги собере потребните информации за извршување на анализата:

• од клиентот, доколку е потребно со ажурирање на елементите на деловно знаење; и/или

• консултирање со надворешни извори на информации;

- ја анализира трансакцијата или деловниот однос за да утврди дали може да се воспостави врска со земја под рестриктивни мерки или за цел што треба да се постигне преку рестриктивни мерки (на пример, борба против финансирање на тероризам или финансирање на пролиферација).

Во таков пристап, ако се заклучи дека лицето кое е предмет на предупредувањето:

- не е определеното лице - предупредувањето може да се поништи и нема потреба да се замрзне имотот;

- е определеното лице - субјектот веднаш ги спроведува финансиските мерки и ја информира УФР за тоа.

Доколку предупредувањето не може да се откаже, субјектот ја пријавува хомонимијата до УФР. Во оваа хипотеза, УФР може, земајќи ги предвид елементите што ги дал субјектот и оние што ги има:

- безрезервно да потврди дека не се работи за конкретното лице. Во тој случај, предупредувањето се откажува;

- да потврди дека станува збор за лице чиј имот е замрзнат и во тој случај субјектот мора веднаш да ја спроведе рестриктивната финансиска мерка;

- ако не може со сигурност да исклучи дека не е одредено лице, тој/таа го овластува субјектот да не го замрзнува имотот на тоа лице. Во тој случај, субјектот ќе го прилагоди своето ниво на претпазливост и, каде што е соодветно, ќе го преиспита профилот на деловниот однос. Во случај на сомнеж, ќе продолжи со известување до УФР.

Субјектите ги формализираат и одржуваат обработените елементи на анализата, особено оние што се однесуваат на класификацијата на предупредувањето, барањето за дополнителни информации и комуникацијата со УФР.

Субјектите се овластени да ги прилагодат своите уреди за филтрирање на таков начин што ќе избегнат лице кое веќе е откриено, но чија анализа покажала дека е само хомоним со одредено лице или субјект, повеќе да не се појавува како предмет на предупредување. Сепак, тие треба да обезбедат дека уредот може да го открие ова лице или субјект доколку нивниот имот треба да се замрзне.

Постапки: дефиниција на евиденција што се води во случаи кога се јавува предупредување

Финансиските институции се должни да развијат процедури за евиденцијата што треба да се води кога се јавува предупредување.

Постапката треба:

- да биде формализирана во писмен документ;
- да биде усвоена или потврдена од надлежното внатрешно тело;
- во согласност со Законот за рестриктивни мерки што е во сила и неговите измени;
- да се прилагоди на големината, организацијата и активноста на институцијата;
- да биде целосна, детална, оперативна;
- да се доставува до сите засегнати вработени;
- да се ажурира редовно.

Постапката треба конкретно да објасни како да се спроведат рестриктивни финансиски мерки.

Се препорачува постапката да вклучува:

- правна рамка за рестриктивни мерки, вклучувајќи го и ризикот од казна во случај на непочитување;
- алатка за откривање што се користи во институцијата;
- електронските листи што се користат (без разлика дали од надворешни даватели на услуги или од листата објавена на веб-страницата на УФР);
- периметарот на следење и неговата фреквенција;
- опис на критериумите за решавање на електронски листи и внатрешни бази на податоци;
- потребните овластувања за пристап и обработка на известувања;
- опис на содржината на трансакцијата

Предупредувањата и различните нивоа на анализа, како и критериумите за обработка на предупредувањата;

- услуги, лица и тела што треба да се контактираат за да се справи со предупредувањето;
- мерки што треба да се преземат по поднесувањето на барањето за хомонимија до УФР или неговиот одговор;
- управување со клиентот или деловниот однос засегнат од рестриктивната мерка;
- информации што треба да му се дадат на клиентот чиј имот се замрзнува;
- постапка за известување на УФР за спроведување на рестриктивната мерка;
- архивирање на евиденцијата што се водела за време на обработката на предупредувањето;
- одлуките донесени од надлежниот суд;
- случаи во кои УФР може или мора да биде консултирана.

Информирање и обука на персоналот

Субјектите се обврзани да обезбедат обука и редовно информирање на персоналот надлежен за примена на рестриктивните мерки.

Обуката и редовното информирање се прилагодуваат на организацијата и активностите на субјектот, како и на нивоата на одговорност на засегнатиот персонал.

Внатрешна контрола на алатката

Како составен дел на нивната обврска за сообразност, субјектите треба да осигурат добро спроведување на својата обврска за применување на рестриктивните мерки.

За таа цел, од нив се очекува да воведат постојана контрола и периодична контрола на спроведувањето на рестриктивните мерки, вклучително и на внатрешната организација на субјектот (алатките за филтрирање, содржината и ажурирањето на листите), обработка на тревогите, и пријавите до УФР.

Субјектите кои користат надворешни даватели на услуги за обезбедување на листите, за потребите на филтрирање, па дури и на обработување на тревогите, треба во своите контролни системи, како постојаните така и периодичните, да ги вградат активностите што ги вршат надворешните даватели на услуги. Тие и понатаму се целосно одговорни за активностите што им ги отстапуваат на надворешните даватели на услуги.

ИЗВЕШТАЈ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА РЕСТРИКТИВНИТЕ МЕРКИ ДО УФР

Секое физичко и правно лице е должно да ги примени финансиските мерки согласно со Законот за рестриктивни мерки.

За спроведувањето на финансиските мерки се подготвува и доставува извештај до УФР.

Извештајот за спроведувањето на рестриктивната мерка има за цел да ја извести УФР дека лицето, вклучително и субјектот констатирал дека се исполнети условите за примена на финансиска мерка и кога се осигурал дека лицето што е предмет на тревогата е она што е определено со рестриктивната мерка. Извештајот се разликува од комуникацијата што субјектот ја води со УФР за време на обработката на тревогата.

Сите физички и правни лица , вклучително и субјектите од ЗСППФТ се обврзани на УФР да ѝ ги пријават сите спроведувања на финансиските рестриктивни мерки, имено:

- замрзнување на сметка, трансакција или договор;
- суспензија на секоја активност за обезбедување на средства, финансиски инструменти или економски ресурси во полза на определеното лице ;
- одбивање да стапи во деловен однос или да изврши одредена трансакција во полза на определеното лице;
- секој обид да се заобиколат рестриктивните мерки.

Извештајот содржи податоци за

1.Лицето кое доставува извештај: Име и презиме или назив, адреса, телефон и електронска пошта за контакт;

2.Определеното лице: вид на лицето (физичко или правно), Назив или име и презиме или алијас, број за идентификација, датум на раѓање, број на документ за идентификација, адреса, други информации;

3.Имот: тип (средства, недвижен имот, подвижен имот), вид на имот (сметка, готовина, виртуелни средства,сеф, хартии од вредност, полиса на осигурување, лизинг, удели во правно лице, возило, благородни метали, стан, куќа, деловен простор, земјиште и друго);

4. Опис на имот;

5.Вредност на имот;

6. Опис на услуга или деловен однос и др.

Извештајот за спроведувањето на рестриктивната мерка се пријавува до УФР што е можно побрзо, а во секој случај веднаш штом нивната анализа ќе овозможи да проверат дали откриеното лице е она што подлежи на рестриктивната мерка

Физичките или правните лица го доставуваат извештајот во пишана форма по електронски пат на следната адреса restriktivnimerki@ufr.gov.mk

Субјектите пријавуваат FIO преку рестриктивната веб-страница на FIO.

Обврската да се пријави спроведувањето на рестриктивната мерка, на страна од пријавувањето на сомнителните трансакции до УФР, особено важи во контекст на деловни односи поврзани со определеното лице.

ИЗВЕСТУВАЊЕ НА ОПРЕДЕЛЕНОТО ЛИЦЕ ИЛИ СУБЈЕКТ ЗА РЕСТРИКТИВНАТА МЕРКА

Окако мерката е спроведена, лицата, вклучително и субјектите се обврзани да го известат клиентот дека одбивањето да ја изврши активноста, блокирањето на средствата, или суспендирањето на извршување на договорот произлегува од управна одлука којашто тие мора да ја испочитуваат.

Тие се должни да го информираат клиентот за:

-Известување за ставање во листата – Потврда дека клиентот е означен според релевантниот режим на санкции на Обединетите нации.

-Причини и правни последици – Кратко објаснување на основите за ставање во листата и нејзините импликации, како што се замрзнување на средства, забрани за патување или други рестриктивни мерки.

-Права на постапка – Информации во врска со правата на клиентот: да се жали на рестриктивната мерка, да побара преиспитување или отстранување (бришење од листата) на означувањето, можност за поднесување барање за прекинување на финансиските рестриктивни мерки против тероризмот и/или пролиферацијата воведени против него, директно до Владата, контакт - точката или преку Канцеларијата на Омбудсманот во рамките на Советот за безбедност на ОН и

-Информации во врска со правата на клиентот: можност за барање и добивање одлука од надлежен суд за задоволување на неговите (основни и вонредни) потреби согласно Законот за заштита на правата. -Достапни механизми за преглед – Детали за механизмите воспоставени од Обединетите нации за поднесување барања за бришење од списокот: Омбудсман на ОН (за назначувања според Резолуцијата 1267/1989 на Советот за безбедност на ОН) и механизам на контактна точка на ОН (за назначувања според Резолуцијата 1988 на Советот за безбедност на ОН).

УЛОГАТА НА УФР ВО СПРОВЕДУВАЊЕТО НА РЕСТРИКТИВНИТЕ МЕРКИ

УФР е надлежниот орган за спроведување на финансиските мерки. УФР е главниот соговорник при спроведувањето на мерките.

Лицата, вклучително и субјектите ја консултираат УФР за сите прашања поврзани со спроведувањето на рестриктивните мерки, а особено:

- во случај на хомонимија;
- во случај на испитување на активноста;
- во случај на сомнеж за заобиколување.

ПРАКТИЧНО СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОБВРСКАТА ЗА ЗАМРЗНУВАЊЕ НА ИМОТ

6.1.Спроведување на рестриктивните мерки и забрана за обезбедување на средства

Институции во банкарскиот сектор, платните служби и инвестициските служби

- *Обработка на сметката*

Субјектите не смат да отворат сметка на определеното лице во ниту еден случај.

Со цел да ги испочитуваат обврските, субјектите ја уредуваат својата работа така што да може да го откријат определеното лице пред отворање на сметката. Во секој случај, сметката останува неактивна. Од определеното лице не смее да,се примат ниту да му се дадат средства. Не му се издаваат никакви платни инструменти. Субјектите ја известуваат УФР. По влегувањето во сила на рестриктивната мерка, субјектите ги суспендираат сите трансакции на сметките. Не смее да му врачат готовина на определеното лице. Се блокираат и другите начини на плаќање (на пример, картички, чекови). Субјектите не се обврзани да ги повлечат платните инструменти. Сепак, им се советува да побараат од определеното лице, на пример, по пат на е-пошта, да ги врати платните инструменти со цел да се спречи чекот или бројот на картичката да се искористат за добивање на добра или услуги.

Спротивно на ова, добиените средства може да се одобрат на сметката на определеното лице кога сметката е замрзната. Секој износ што ќе се одобри на замрзната сметка се пријавува до УФР и до Агенција за управување со одземен имот (АУОИ).

Субјектите се потсетуваат дека мерката за замрзнување е неопходна за:

– третите страни кои се сопственици или сосопственици на имотот, или кои дале овластување за управување, раководење или ставање на располагање на определеното лице. Сепак, не е нужно да се замрзне сиот имот на третите страни, освен кога

определеното лице е сосопственик на сметката, ја управува како старател или делува како ополномоштеник по сметката;

– доверители на определените лица или субјекти: Субјектите не смее да извршат платен налог на барање на определеното лице во полза на трета страна, вклучително и кога платниот налог бил издаден пред влегување во сила на рестриктивната мерка, или кога плаќањето достасува по основ на претходен договор. Доверителите не може да си го надоместат својот долг без претходно одобрување од надлежниот суд.

Бидејќи обесштетувањето претставува начин на плаќање, со рестриктивните мерки се забранува и правото на обесштетување на определеното лице или субјект без претходно решение од надлежниот суд.

Покрај тоа, се забранува прифаќање или учество во мобилизација на активности поврзани со барањата што определените лица или субјекти ги имаат кон трети страни (на пример, дисконти, цесии).

Надлежниот суд може да им одобри на субјектите да извршат директни задолжувања или трансфери наменети за плаќање на основните трошоци кои се дел од одреден историски континуитет (редовни повлекувања, исти доверители, стабилни износи). Овие трошоци се однесуваат на:

- закупнина за главното место на живеење;
- рата за кредит (за недвижности или за потрошувачки заем);
- задолжителни осигурителни премии или придонеси;
- претплати за добавувачи на енергија;
- претплати поврзани со јавен превоз;
- надоместоци за повереници;
- училишни трошоци на децата;
- здравствени издатоци;
- даноци, такси и други давачки што им се должат на државните органи;
- провизии и други надоместоци за управување со сметката.

Плаќањата за мобилни и интернет претплати, закупнините кои не се однесуваат на главното место на живеење, како и сите други трошоци мора изречно да се одобрат со решение од надлежен суд.

Во случај на сомнеж околу опсегот на одобрувањето, субјектите ја суспендираат активноста во прашање и ја прашуваат УФР пред нејзино извршување.

Во секој случај, субјектите треба да поведат сметка износот да се дозначи на доверителот на определеното лице или субјект.

- *Кредитно работење*

Субјектите не е дозволено да склучат во договори за заем со определеното лице. Во секој случај, на определеното лице не смее да му се дадат средства. Субјектите не смее да прифатат ниту едно обезбедување или гаранција од определеното лице.

Кога договорот за заем бил склучен пред рестриктивната мерка и позајмените средства сè уште не му се ставени на располагање на определеното лице, субјектот нема да ги исплати средствата по влегувањето во сила на мерката.

Надлежниот суд им одобрува на субјектите да примат средства за отплата на хипотека или потрошувачки кредит од страна на определеното лице доколку договорот бил склучен пред влегување во сила на рестриктивната мерка. Субјектот е обврзан да ја пријави оваа трансакција до УФР и АУОИ.

- *Парични дознаки*

Испраќачот на парите не смее да ја изврши активноста кога примателот е определеното лице.

Кога средствата што треба да се трансферираат се веќе испратени во готово до субјектот, субјектот нема да ги врати тие средства на определеното лице, освен кога постои ризик по физичката безбедност на персоналот, и во секој случај ја известува УФР. Субјектот ги чува средствата до укинување на рестриктивната мерка, на посебна времена сметка.

Кога средствата што треба да се трансферираат доаѓаат од сметка отворена во друга финансиска институција, субјектот ја суспендира активноста и веднаш го пријавува тоа до УФР. Во овој случај, средствата може да се вратат на сметката на определеното лице со претходно одобрување од надлежниот суд, под услов организацијата да се осигури дека средствата ќе се уплатат на замрзната сметка отворена во финансиската институција што ја спроведува рестриктивната мерка.

Покрај тоа, испраќачите на пари не ги стават средствата на располагање на корисникот кој е предмет на рестриктивната мерка. Не смеат за извршат никаков трансфер на средства на определеното лице. Доколку откријат активност во полза на определеното лице, го суспендираат трансферот и веднаш ја известуваат УФР. Средствата не може да му се вратат на налогодавачот без претходно одобрување од надлежниот суд.

- *Инстант кредитни трансфери*

„Инстант кредитен трансфер“ за целите на ова Упатсво се смета кредитен трансфер кој се извршува веднаш, 24 часа дневно и на секој календарски ден, а согласно значењето и условите утврдени со прописите со кои се уредуваат платежните услуги и платни системи.

Давателите на платежни услуги кои извршуваат инстант кредитни трансфери проверуваат дали некој од нивните корисници на платежни услуги е лице или субјект на кој се применуваат финансиски мерки. Оваа проверка се врши веднаш по стапувањето во сила на нови финансиски мерки и веднаш по стапувањето во сила на измените на таквите мерки, а најмалку еднаш во секој календарски ден.

За време на извршувањето на поединечен инстант кредитен трансфер, давателот на платежни услуги на плаќачот и давателот на платежни услуги на примачот кои учествуваат во извршувањето на инстант кредитниот трансфер не вршат дополнителна проверка дали плаќачот или примачот се лица или субјекти на кои се применуваат финансиски мерки од претходно споменатите проверки.

Одредбите од оваа Глава не влијаат врз преземањето дејствија од страна на давателите на платежни услуги заради усогласување со други рестриктивни мерки, различни од финансиски мерки.

- *Девизно работење*

Кога ќе открие определено лице во рамките на вршењето на своите активности со клиентот, менувачницата се воздржува од извршување на активноста.

Начелно, менувачницата ги задржуваат средствата, освен кога постои ризик по физичка безбедност на персоналот, и во секој случај ја известуваат УФР.

Доколку средствата се задржат, менувачницата ги чува, со податоци за идентификација на клиентот. Истите се депонираат на сигурно место (на пример, во сеф), до укинувањето на рестриктивната мерка.

Осигурителен сектор

- *Животно осигурување*

Осигурителните друштва се обврзани да го замрзнат извршувањето на договорите за животно осигурување или капитализација кога определеното лице е:

- осигуреник или соосигуреник;
- плаќач, кога тоа не осигуреникот;
- корисник, бидејќи така е формално идентификуван од осигурителното друштво.

Субјектите не се обврзани да го замрзнат извршувањето на договорите каде само осигуреният е определено лице, бидејќи тој не ги плаќа или прима средствата.

Рестриктивната мерка се применува во секоја фаза од времетраењето на договорот, било да е за време на склучувањето, ослободување од обврската, уплаќањето или откуп и порамнување на договорот.

Склучување на договорот

Осигурителните друштва треба да се воздржуваат од склучување на договори за животно осигурување кога осигуреникот или соосигуреникот, плаќачот или идентификуваниот корисник е определеното лице.

Сепак, надлежниот суд може, по претходно и специфично барање, да одобри склучување на таков договор со или во полза на определеното лице во случај кога таквото осигурување има за цел да се исполни конкретна потреба (на пример, сочинување на заштеда во полза на родителот или дете со попреченост). Одобрувањата се даваат од случај до случај, на барање на определеното лице.

Субјектите ја уредуваат својата работа така што да го откријат секое определено лице или субјект пред да прифатат да ја склучат договорот за животно осигурување или капитализација. Во секој случај, не смее да исплатат никакви средства ниту да прифатат никакви трансакции по договорот. За истото ја известуваат УФР.

Договори склучени пред влегување во сила на рестриктивната мерка

Кога осигурителното друштво ќе открие определено лице или субјект, од него не се очекува да го раскине договорот склучен пред влегување во сила на рестриктивната мерка. Субјектот веднаш ја известува УФР. Во својата пријава, особено ги наведува:

- датумот на склучување на договорот;
- идентитетот на сите лица наведени во договорот;
- висината на неподмирениот износ.

За време на спроведувањето на рестриктивните мерки, може да се плати камата по договорот и да се изврши арбитража, под услов истото да не подразбира ставање на располагање на средства во полза на определеното лице или субјект.

Со плаќањата по договорите за животно осигурување или капитализација кои се предмет на рестриктивните мерки се постапува вака:

- плаќањата програмирани пред влегувањето во сила на мерката подлежат на одобрување од надлежниот суд, што значи дека може да се извршат под услов за истото да се извести УФР; за секоја промена во распоредот на плаќања потребно е одобрување и прелиминарно мислење на УФР;
- непрограмираните плаќања што се вршат после влегувањето во сила на рестриктивната мерка се забрануваат, освен ако не бидат изречно одобрени од надлежниот суд. Доколку субјектот добие таква уплата за време на примена на рестриктивната мерка, субјектот се обврзува износот да не го припише на договорот и за активноста ја известува УФР. По одобрување, и под услов средствата да се трансферирани на сметката што е предмет на рестриктивните мерки, овие средства може да му се вратат на плаќачот. Во спротивно, се стават на времена сметка.

Подмирување на договорот: исплата на капитал

Не се дозволува исплата на капиталот на корисникот кој подлежи на рестриктивната мерка. Кога примачот е предмет на рестриктивната мерка, субјектот не му ги исплаќа средствата и за истото ја известува УФР. Средствата се држат на времена сметка до укинување на мерката. Надлежниот суд, по претходно барање од определеното лице или субјект, може да одобри исплата на основицата на сметка што е предмет на рестриктивните мерки.

Покрај тоа, со рестриктивните мерки се забранува и заложување на договорот за осигурување од страна на определеното лице.

- *Неживотно осигурување*

Осигурителните друштва се обврзани да ги спроведат рестриктивните мерки во фаза на склучување, плаќање на придонесите или премиите и обесштетување, како и, каде што е.соодветно, раскинување на договорот.

Склучување на договорот:

Осигурителните друштва треба да се воздржуваат од склучување на договори за неживотно осигурување со определените лица.

Сепак, со цел да се земат предвид основните потреби на определените лица или субјекти, надлежниот суд им одобрува на субјектите да склучат договори за неживотно осигурување со определеното лице или субјект под следниве услови:

- доколку станува збор за законски обврзувачко осигурување (на пример, автомобил, куќа);
- доколку придржувањето до колективниот договор е обврска што ја наметнува работодавачот на определеното лице и придонесите и премиите се одбиваат од платата на определеното лице.

Во сите овие случаи, субјектот ја известува УФР за склучувањето на договорот, освен ако не е возможно во оваа фаза.

Во сите други случаи, без оглед на понудените гаранции и покриените ризици, склучувањето на осигурувањето подлежи на специфично претходно одобрување од надлежниот суд, вклучително и „дополнителни здравствени" договори.

Одржувањето на договорите склучени пред рестриктивната мерка и плаќање на придонесите:

Кога договорот за осигурување бил склучен пред влегување во сила на рестриктивната мерка, од субјектите не се очекува да го раскинат. За плаќање на придонесите или премиите на субјектот, вклучително и секоја годишна варијација на нивниот износ, е потребно одобрување од надлежниот суд.

По откривањето на определеното лице, субјектите се обврзани да ги пријават на УФР договорите што се во тек, како и датумот на склучување, износот на придонесите и покриените ризици.

- Обесштетување

Осигурителните друштва нема да платат обесштетување на ниту едно определено лице без претходно и специфично одобрување од надлежниот суд. Во овој случај, од нив зависи да се осигурат дека средствата ќе се уплатат на сметката што е предмет на рестриктивните мерки.

Кога обесштетување се плаќа на трети страни, осигурителното друштво ги спроведува соодветните мерки за потребна проверка за да открие каков било обид за индиректно ставање на располагање на средства на определеното лице или заобиколување на рестриктивната мерка. Во случај на сомнеж, се воздржуваат од исплата на средствата и бараат претходно специфично одобрување.

- Посебни случај на плаќање на здравствени трошоци

Надоместокот што му се исплаќа на определеното лице или на трети страни под гаранција за здравствени трошоци се одобрува без да се бара претходно одобрување од надлежниот суд, како основен предуслов.

Агенција за катастар на недвижности

Агенцијата за катастар на недвижности не смее под ниту еден услов да изврши упис на каква било активност за определеното лице.

Со цел да ги испочитува обврските, Агенцијата за катастар на недвижности ја уредува својата работа така што да може да ги открие определеното лице пред да изврши упис на каква било активност.

Кога ќе открие определено лице во рамките на реализација на своите активности, Агенцијата за катастар на недвижности се воздржува од упис на активноста и веднаш ја известува УФР.

Агенцијата за катастар на недвижности се воздржува од упис на каква било активност, ја известува УФР за активноста сè до повлекувањето на рестриктивната мерка.

Во случај на сомнеж, Агенцијата за катастар на недвижности го суспендира уписот на активноста и бара мислење од УФР пред да го изврши уписот.

Централен депозитар за хартии од вредност (ЦДХ)

Централниот депозитар за хартии од вредност применува рестриктивни мерки во согласност со националното законодавство, меѓународните санкции и регулаторните барања.

Во пракса, ова вклучува:

-Скрининг во однос на листите за санкции – редовна проверка на инвеститорите и трансакциите во однос на листите за санкции на ООН, ЕУ, националните и други релевантни листи за санкции и веднаш примена на мерки кога ќе се идентификува совпаѓање.

Замрзнување на сметки и хартии од вредност – блокирање на сметките на инвеститорите и забрана за какво било тргување или пренос на хартии од вредност кога тоа го бараат санкции, судски налози или прописи против перење пари.

Известување на органи – известување санкционирано до Комисијата за хартии од вредност и Канцеларијата за финансиско разузнавање.

Техничко спроведување во депозитарниот систем – означување на блокирани сметки, спречување на извршување на забранети трансакции и обезбедување целосна усогласеност во рамките на електронската депозитарна платформа.

Имплементирање на привремени мерки – како што се суспендирање на правото на глас, исплати на дивиденда или промени во сопственоста врз основа на налози од судови или регулатори.

Сметководители и ревизори

Сметководителите/ревизорите се одговорни да обезбедат дека сите финансиски активности се спроведуваат во целосна согласност со политиките за управување со хартии од вредност и интерните политики за усогласеност. Спроведувањето на рестриктивните мерки ќе вклучува, но не ќе биде ограничено на, следниве активности:

- Засилена анализа

За клиенти или трансакции со висок ризик, сметководителите мора да применуваат процедури за засилена длабинска анализа, вклучувајќи проширена верификација на сопственичките структури, изворот на средствата и целта на трансакциите. Наодите мора да бидат документирани во согласност со интерните стандарди за усогласеност.

- Скрининг и верификација на санкции

Пред извршување на која било финансиска трансакција, сметководителите/ревизорите мора да ги проверат сите клиенти, договорни страни, акционери и поврзани субјекти според релевантните листи за санкции (национални, ЕУ, ОН).

- Блокирање и суспендирање на трансакции

Кога ќе се потврди совпаѓање со санкционирано лице или субјект, сметководителите/ревизорите се должни веднаш да блокираат или суспендираат која било услуга.

- Задолжително известување до властите

Сметководителите/ревизорите веднаш ќе го пријават секое потврдено совпаѓање со санкции, обид за забранета трансакција, до УФР преку рестриктивна веб-страница.

-Водење евиденција и документација

Сите дејствија поврзани со спроведувањето на рестриктивните мерки - вклучувајќи проверки, блокирани трансакции, кореспонденција и извештаи - мора да бидат точно документирани и безбедно складирани за да се обезбеди ревизибилност и усогласеност со регулативите.

-Внатрешни контроли -

Сметководителите/ревизорите мора да обезбедат пристап до рестриктивната веб-страница на УФР и нивните системи да имплементираат алатки за проверка на санкции и автоматизирани контроли способни да спречат обработка на ограничени трансакции. Потребни се редовни прегледи на функционалноста на системот и интегритетот на податоците.

Даватели на услуги за виртуелни средства (VASP)

VASP се обврзани да обезбедат целосна усогласеност со важечкото национално законодавство, меѓународните рамки за санкции и поврзаните стандарди. Имплементацијата на рестриктивните мерки ќе се спроведува на следниов начин:

• Проверка на санкции за клиенти и контрастранки

VASP мора да спроведат задолжителна проверка на сите клиенти, корисни сопственици, адреси на паричници, контрастранки и поврзани субјекти во однос на релевантните листи за санкции (вклучувајќи национални, ОН, ЕУ). Секое идентификувано совпаѓање ќе резултира со моментално суспендирање на услугите.

• Мониторинг и ограничување на трансакциите

VASP се обврзани да спроведат континуирано следење на сите трансакции. Кога трансакцијата вклучува санкционирана страна, VASP мора да ја замрзне, блокира или одбие трансакцијата во согласност со регулаторните барања.

• Мерки за замрзнување на приватен клуч, паричник и средства

По откривање на санкционирано лице, субјект или адреса на блокчејн, VASP мора веднаш да го ограничат пристапот до поврзаните виртуелни паричници и да ги замрзнат поврзаните салда, спречувајќи повлекување, конверзија или пренос на средства.

• Аналитика на блокчејн и бодување на ризик

VASP мора да користат алатки за анализа на блокчејн за да ја идентификуваат изложеноста на санкционирани адреси. Секој индикатор поврзан со санкции мора да активира автоматски или рачни рестриктивни мерки, во согласност со внатрешните политики.

• Задолжително известување до надлежните органи

VASP мора веднаш да поднесат извештаи до националната Канцеларија за финансиско разузнавање (FIO) кога ќе се потврди совпаѓање на санкции. Известувањето мора да ги следи пропишаните формати и временски рокови.

• Системски контроли

VASP мора да одржуваат системи за внатрешна контрола кои обезбедуваат ажурирања на списокот со санкции, автоматско скрининг на адресата на паричникот и спречување на трансакции од/кон назначени лица наведени на консолидираната листа. • Водење евиденција

Сите проверки на санкции, блокирани трансакции, внатрешни одлуки и регулаторни извештаи мора да бидат документирани и безбедно складирани за да се обезбеди целосна ревизибилност и почитување на законските барања.

Приредувачи на игри на среќа

Приредувачите на игри на среќа треба да се придржуваат до национално законодавство, применливи финансиски санкции, препораки на FATF поврзани со имплементација на TFS, какви било упатства или одлуки издадени од УФР или други надлежни органи.

Приредувачот на игри на среќа за да обезбеди ефикасно спроведување на TFS треба да одржува ажурирани листи за санкции, да обезбеди ефикасен скрининг на клиентите, да проценува потенцијални совпаѓања, да пријавува потврдени совпаѓања, да води евиденција и ревизорски траги, да го обучува персоналот за процедурите за санкции.

Приредувачот на игри на среќа добива доволно информации за клиентите за да овозможи точен скрининг на санкции.

Затоа, задолжителна идентификација е потребна во ситуации утврдени со Законот за спречување перење пари и финансирање на тероризам.

Приредувачот на игри на среќа мора да ги скринира клиентите според следниве листи (минимум): Листа на санкции на Советот за безбедност на ООН, Консолидирана листа на санкции на ЕУ и Национални листи на санкции (доколку е применливо).

Приредувачот на игри на среќа добива известување за какво било ажурирање на овие листи преку рестриктивната веб-страница на УФР.

Приредувачот на игри на среќа врши процес на скрининг при вклучување/регистрација на клиентите, пред големи исплати или значајни финансиски трансакции, кога личните информации на клиентот се менуваат и периодично за активни клиенти. За време на процесот на скрининг, приредувачот на игри на среќа препознава и открива нејасно совпаѓање (слични имиња) и псевдоними и транслитерации.

Кога проверката ќе открие можно совпаѓање:

-Вработениот не смее да продолжи со трансакцијата

-Случајот мора веднаш да се достави до службеникот за усогласеност со прописи.

Приредувачот на игри на среќа (службеникот за усогласеност) спроведува детален преглед, вклучувајќи споредување на: целосно име и алтернативен правопис, датум и место на раѓање, националност, идентификациски броеви и документи. Доколку приредувачот на игри на среќа (службеникот за усогласеност) потврди дека клиентот е предмет на санкции:

-Сите трансакции мора веднаш да се замрзнат

-Не може да се изврши исплата, повлекување или трансфер

-На клиентот не смее да му се овозможи пристап до услугите за игри

-Известувањето мора да се достави без одлагање до УФР преку рестриктивната веб-страница на УФР

-ДОГОВОРИ, СПОГОДБИ ИЛИ ОБВРСКИ

Во однос на договорите, спогодбите или обврските што настанале пред датумот на воведување на финансиските санкции:

(а) субјектите треба да дозволат на сметките замрзнати согласно Резолуциите 1718 или 1737 да се уплаќаат камати или други приходи или плаќања според договори, спогодби или обврски што настанале пред датумот на кој тие сметки станале предмет на одредбите од овие резолуции, под услов секоја таква камата, друг приход и плаќање да продолжат да бидат предмет на овие одредби и да се замрзнати и

(б) акцијата за замрзнување преземена согласно Резолуцијата 1737 на Советот за безбедност на ОН не треба да ги спречува субјектите да извршат какво било плаќање според договор склучен пред рокот за назначување на определеното лице, под услов субјектите да имаат утврдено дека договорот не е поврзан со ниту еден од забранетите предмети, материјали, опрема, стоки, технологии, помош, обука, финансиска помош, инвестиции, посредување или услуги наведени во релевантната резолуција на Советот за безбедност на ОН.

Сите дејствија мора да бидат документирани и зачувани. Приредувачот на игри на среќа треба да води евиденција најмалку за законски пропишаниот период, вклучувајќи: сите податоци за идентификација на клиентот, снимки од екранот или логови од проверка на санкции, интерни комуникации во врска со совпаѓања, известувања, логови на замрзнати или одбиени трансакции. Сите записи мора да бидат безбедно складирани и достапни за надзор.

ОДМРЗНУВАЊЕ НА ИМОТ

Физичкото и правното лице, вклучително и субјектот кое/ј спровел/о финансиска мерка е должн/о без одлагање да преземе дејствија за да ја прекине примената на финансиската мерка по престанување на важењето на истата.

ПРАВНИ ПОСЛЕДИЦИ

Физичките и правните лица, вклучително и субјектите не е дозволено да им помагаат на клиентите да ги заобиколат проверките за санкции, да ги делат трансакциите за да избегнат контроли, да ги менуваат или фалсификуваат податоците на клиентите, да не пријавуваат предупредувања или потенцијални совпаѓања.

Секое прекршување на Законот за рестриктивни мерки резултира со изрекување прекршочна санкција.

Директор

Кујтим Ибиши

Извештај за спроведувањето на рестриктивната мерка

1.Податоци за лицето кое доставува извештај

Име и презиме или назив_____

Адреса _____,

Телефон _____,

Електронска пошта за контакт_____.

2. Податоци за определено лице

Вид на лицето (физичко или правно) _____,

Назив или име и презиме или алијас_____,

Број за идентификација_____,

Датум на раѓање_____,

Број на документ за идентификација_____,

Адреса_____,

други информации _____.

3. Податоци за имотот (одбери)

А) тип

-средства,

-недвижен имот,

-подвижен имот.

Б) вид на имот

-сметка,

-готовина,

-виртуелни средства,

-сеф,

-хартии од вредност,

-полиса на осигурување,

-лизинг,

-удели во правно лице,

-возило,

-благородни метали,

-стан,

-куќа,

-деловен простор,

-земјиште и

-друго.

4.Опис на имот

_____

5.Вредност на имот

_____

6.Опис на услуга или деловен однос

_____